

Grunnlag for et null pluss alternativ

Null-pluss-alternativet er utarbeidet på bakgrunn av en bestilling fra kommunedirektørene, med formål å synliggjøre et overordnet kostnadsnivå dersom identifiserte behov i de enkelte brann- og redningsvesenenes beredskaps analyser legges til grunn.

Alternativet tar utgangspunkt i de sist utarbeidede risiko- og sårbarhetsanalyser, forebyggende analyser og beredskapsanalyser for de tre brann- og redningsvesenene. Det understrekes at disse analysene i begrenset grad er direkte sammenlignbare, og at de varierer både i detaljeringsnivå og metodisk tilnærming.

Det er videre viktig å presisere at ingen av analysene som ligger til grunn for vurderingene er vedtatt av de respektive kommunestyrever, representantskap, og at de dermed ikke må forstås som vedtatte eller gjeldende styringsdokumenter eller brannordninger. De representerer i stedet faglige vurderinger av behov og utviklingsretning på tidspunktet de ble utarbeidet.

Null-pluss-alternativet må derfor forstås som en teoretisk sammenstilling av identifiserte behov, hvor disse er omregnet til årsverk og tilhørende kostnadsnivå. Alternativet gir et illustrativt bilde av hvilke ressurser det kan være behov for dersom dagens analyser legges til grunn uten vesentlige endringer.

Det er samtidig avgjørende å understreke at en eventuell sammenslåing av brann- og redningsvesenene vil innebære etablering av et nytt geografisk ansvarsområde, med tilhørende endret risikobilde. Dette vil kreve en ny, helhetlig beredskapsanalyse for den sammenslåtte regionen, hvor dimensjonering av ressurser og organisering vurderes samlet. Først gjennom en slik analyse vil det være mulig å fastsette et mer presist og beslutningsrelevant ressurs- og kostnadsnivå.

Videre innebærer ikke en sammenslåing nødvendigvis en reduksjon i behovet for materiell, utstyr og støttefunksjoner. Flere av tiltakene som er identifisert i analysene – som anskaffelse av spesialisert utstyr (for eksempel droner), tilpasning av kjøretøy og materiell, samt behov knyttet til uniformering og støtteutstyr vil i stor grad være knyttet til oppgaveløsningen i det enkelte område. Slike behov kan derfor i stor grad videreføres, uavhengig av organisasjonsform.

Samlet sett må null-pluss-alternativet forstås som et forenklet og indikativt sammenligningsgrunnlag, og ikke som et uttrykk for et fremtidig, optimalisert nivå for en sammenslått brann- og redningstjeneste.

Metodisk avgrensning og usikkerhet

De presenterte kostnadsestimatene er basert på en forenklet og overordnet omregning av identifiserte behov til årsverk og tilhørende lønnskostnader. Beregningene tar utgangspunkt i funn fra de respektive analysene (risiko- og sårbarhetsanalyse, forebyggende analyse og beredskapsanalyse), men disse analysene gir i begrenset grad et direkte grunnlag for kvantifisering av bemanningsbehov i form av årsverk.

Det understrekes derfor at estimatene er av teoretisk karakter, og at de i hovedsak illustrerer et mulig kostnadsnivå gitt en bestemt forståelse av behovet

Flere forhold bidrar til usikkerhet:

- *Manglende direkte kobling mellom tiltak og årsverk*
Analysene identifiserer i stor grad mangler, krav og forbedringsområder, men disse er ikke systematisk oversatt til konkrete bemanningsbehov. Oversettelsen til årsverk innebærer derfor faglige skønnsvurderinger.
- *Varierende detaljeringsnivå i grunnlaget*
De tre brann- og redningsvesenene har ulik detaljeringsgrad i sine analyser, noe som gir ulik presisjon i grunnlaget for beregningene.
- *Bruk av representative lønnsnivåer*
Der konkrete lønnsdata ikke foreligger, er det benyttet sammenlignbare stillingskategorier som referanse. Dette gir et forenklet uttrykk for kostnader og fanger ikke opp lokale variasjoner, ansiennitet, tillegg eller fremtidige organisasjonsvalg.
- *Avgrensning mot investeringer og strukturelle forhold*
Kostnader knyttet til materiell, kjøretøy, IKT-systemer, bygningsmessige tilpasninger og andre investeringer er ikke inkludert. Videre er det ikke gjort analyser av hvordan alternative organisasjonsmodeller kan påvirke ressursbehov og kostnadsnivå.
- *Forenklede forutsetninger om organisering*
I enkelte tilfeller er det lagt til grunn teoretiske omlegginger (for eksempel overgang fra deltids- til heltidsbemanning), uten at dette er forankret i konkrete beslutninger eller lokale tilpasninger.

På bakgrunn av dette må tallene leses som indikative størrelser, og ikke som eksakte estimater. De egner seg primært som et sammenligningsgrunnlag mellom alternativer og som støtte for videre utredning, men bør ikke benyttes direkte som beslutningsgrunnlag uten ytterligere kvalitetssikring og detaljering.

Fosen brann og redning

Analysene viser et tydelig behov for styrking av både forebyggende arbeid og beredskap. Innen forebyggende arbeid er det identifisert et underskudd på nær to årsverk samt ett årsverk til feiing og tilsyn. I beredskapsavdelingen er det behov for å etablere en drift-/støttefunksjon på minimum 0,5–1 årsverk. I tillegg viser beredskapsanalysen behov for økt bemanning i operative funksjoner, særlig knyttet til utrykningsledelse og vaktberedskap, men ikke eksplisitt formulert som årsverk. Det fremkommer også behov for manglende kompetanse innenfor analyse, planverk og system, men det er heller ikke eksplisitt formulert som stillinger.

Det er ikke hensyntatt kjøp av IKT systemer, bil med ren/uren sone, nettbrett, ren/uren sone på brannstasjonen, Bjørnis lisens, båt og bil o.l. Det er kun hensyntatt faktiske årsverk som er definert i analysene da det foreligger erfaringstall på hva dette vil koste.

Kategori	Stilling	Dagens situasjon	Identifisert behov
Forebyggende	Forebyggende personell	1,5 årsverk	Økning med 1,91 som totalt utgjør 3,41 årsverk
Forebyggende	Brannforebygger	3 årsverk	Økning med 1 årsverk
Beredskap (støtte)	Driftspersonell	Eksisterer ikke i dag	Økning med 1 årsverk
Beredskap (operativ)	UL, BK og innføring av vaktordning*	Eksisterer ikke i dag, men anbefaler økning	Ikke spesifisert konkret årsverk
Analyse	Planverk og ressurssystem	Eksisterer ikke i dag	Ikke spesifisert konkret årsverk

*Anbefaler døgnkontinuerlig vaktberedskap ved Brekstad brannstasjon - fire vaktlag a 5 personer.

*Bjugn brannstasjon må ha to UL (Informert av Fosen at dette skal rekrutteres internt. Anser dette derfor ikke som nyopprettede stillinger)

*Lysøysund brannstasjon må ha to UL og tre BK (dette er identifisert behov og må opprettes som nye stillinger)

*Anbefaler dronetjenesten (avhengig av type drone må dette være egne sertifiserte og dedikerte personer som også krever kursing). Denne anbefalingen er ikke med i vurderingene da det foreligger usikkerhet rundt hvordan denne skal organiseres.

Forutsetninger for lønns- og kostnadsestimat

Beregningene er basert på tilgjengelige lønnsdata og faglige vurderinger av sammenlignbare stillingskategorier:

- Økningen i forebyggende personell er beregnet med utgangspunkt i lønnsnivå for branninspektør i full stilling.
- Økningen i brannforebyggerressurser er lagt til grunn med lønnsnivå tilsvarende feier (ikke feiersvenn).
- For drift-/støttefunksjon er lønnsnivå basert på tilsvarende funksjon som «materiellansvarlig» i Trøndelag brann- og redning, som referansepunkt der egne erfaringstall ikke foreligger.

For Lysøysund er det i tillegg hensyntatt relevante tillegg, herunder beredskapstillegg, risikotillegg og terminaltillegg.

For Brekstad er det gjennomført en teoretisk omlegging fra deltids- til heltidsbemanning. Dette innebærer at eksisterende deltidsressurser utgår og erstattes med en heltidsorganisering (16 deltidspersonell fjernes og 20 legges til). Norconsult har ikke mottatt informasjon om hvor mange som mottar sjåførvakt og denne summen er derfor ikke tatt bort i beregningene. Beregningen er i tillegg basert på lønnsnivå fra Trøndelag brann- og redning. Tilpasning av bygg til kasernert brannvesen er ikke tatt med i beregningene.

Samlet sett gir dette et estimert kostnadsnivå for scenarioet «null pluss» på om lag 31 millioner kroner årlig, tilsvarende en økning på cirka 17 millioner kroner.

Gauldal brann og redning

Det er ikke gjennomført en eksplisitt årsverksvurdering av beredskapsfunksjonene i analysene. Analysen peker på krav, mangler og tiltak, men omsetter altså dette ikke til årsverk på linje med forebyggendeanalyse. Beredskapsanalysen identifiserer flere mangler tilknyttet formell kurs og kompetanse, men dette er ikke tatt med i beregningen, da for eksempel manglene kode 160, grunnkurs og kjemikaliekompetanse ikke er direkte knyttet til opprettelse av stillinger. Det er også vanskelig å anslå hva ulike type utstyr koster.

Kategori	Stilling	Dagens situasjon	Identifisert behov
Forebyggende	Forebyggende personell	2,6 årsverk	Øke med ca 0,2 årsverk
Forebyggende	Brannforebyggere	5 årsverk og 1 lærling	Øke med 1 årsverk
Forebyggende	Støtte fra dagens deltidsberedskap	Brukes ved behov	Ikke spesifisert annet enn å styrke støttefunksjonen
Beredskap (støtte)	Drift og støttefunksjon	Begrenset dedikert ressurser	Ikke spesifisert annet enn å etablere tydelig funksjon
Beredskap (støtte)	Planverk og analyse	Ikke definert hvem som bekler dette i dag	Ikke spesifisert annet enn å styrke kapasitet ved ny/utvidet rolle
Beredskap (operativ)	Dagkasertering Melhus*		Planlegge ny bemanningsstruktur
Beredskap (spesialressurs)	Høyderedskap	Mangler/kjøper fra TBRT	Anskaffe høyderedskap samt bemanning for dette

*dersom vi ikke mottar tall fra brannvesenet, må vi forklare at det finnes ulike løsninger avhengig av behov, også ordner Daria tall fra øvre Romerike med to personer på dagtid og resten av dagen rullerende.

Forutsetninger for lønns- og kostnadsestimat

Følgende forutsetninger er lagt til grunn for beregningene:

- Forebyggende personell er priset med utgangspunkt i lønnsnivå for branningeniør.
- Brannforebyggere er priset med utgangspunkt i lønnsnivå for feiersvenn.

Høyderedskap er ikke inkludert i kostnadsestimatet, da dette primært er et investerings- og kompetansespørsmål, og ikke direkte knyttet til behov for nye årsverk.

På bakgrunn av disse forutsetningene er samlet estimert kostnadsøkning om lag 950 000 kroner årlig.

Gauldal brann og redning har også utført beregninger i forbindelse med behandling av ny brannordning. I dokumentet er det en forventet økt driftskostnad fra 2029 for Melhus da det må innføres dagkasertering. Summen utgjør 3 850 000. Det er i denne sammenheng viktig å påpeke at Melhus som tettsted er ifølge SSB bosatt med 7393 innbyggere, og vil i fremtiden, om de fortsette som eget brannvesen måtte innføre kontinuerlig vaktberedskap jf. brann- og redningsvesen forskriften.

Trøndelag brann- og redning

Analysene viser et tydelig behov for styrking av særlig forebyggende kapasitet og systemstøtte i organisasjonen. Innen forebyggende arbeid er det identifisert et underskudd på om lag 4–6 årsverk, samt behov for ytterligere kapasitet knyttet til oppfølging av risikoutsatte grupper og utvidede oppgaver. Samtidig er det avdekket mangler i eksisterende IKT- og fagsystemer, som i dag i begrenset grad understøtter effektiv oppfølging av tilsyn og avvik.

Innen beredskap er grunnstrukturen i hovedsak tilpasset risikobildet, men analysene peker på behov for styrking av kompetanse innen ledelse og spesialområder, samt reduksjon av sårbarhet knyttet til samtidige hendelser og kritiske funksjoner.

Samlet sett er det i hovedsak forebyggende avdeling som har konkrete årsverk å vise til, mens det resterende omhandler fagsystemer, systematisk oppfølging av myndighetsutøvelse, målrettet kompetanseheving, økt innsats mot risikoutsatte grupper, utvikling av struktur og planverk i beredskap

Kategori	Stilling	Dagens situasjon	Identifisert behov
Forebyggende	Ikke spesifisert	27,2 årsverk	32, 6 årsverk

Forutsetninger for lønns- og kostnadsestimat

Beregningene tar utgangspunkt i gjennomsnittlig lønnsnivå for brannforebygger med fagbrev og ansiennitet på om lag 10–16 år. Dette er valgt som en representativ referanse, da dagens bemanning i hovedsak består av stillinger innen forebyggende fagområder på tilsvarende nivå.

Med disse forutsetningene er estimert årlig kostnadsøkning om lag 3,1 millioner kroner.

Samlet kostnadsøkning

Null-pluss-alternativet er utarbeidet på bakgrunn av en bestilling fra kommunedirektørene, med formål å synliggjøre et overordnet kostnadsnivå dersom identifiserte behov i de enkelte brann- og redningsvesenenes beredskaps analyser legges til grunn.

Null-pluss-alternativet må derfor forstås som en teoretisk sammenstilling av identifiserte behov, hvor disse er omregnet til årsverk og tilhørende kostnadsnivå. Alternativet gir et illustrativt bilde av hvilke ressurser det kan være behov for dersom dagens analyser legges til grunn uten vesentlige endringer.

På bakgrunn av forutsetninger for beregningene og usikkerhet må tallene leses som indikative størrelser, og ikke som eksakte estimater. De egner seg primært som et sammenligningsgrunnlag mellom alternativer og som støtte for videre utredning, men bør ikke benyttes direkte som beslutningsgrunnlag uten ytterligere kvalitetssikring og detaljering.

Basert på de tre brannvesen sine foreliggende analyser er det identifisert samlede kostnadsøkninger som følger:

- FBRT IKS: 17 millioner
- GBRIKS IKS: 4,8 millioner
- TBRT: 3,1 millioner

Samlet utgjør dette en økning i forhold til dagens drift på 24,9 millioner.